

JOEL C. ROSENBERG

**EVADARE DE LA
AUSCHWITZ**

Traducere din limba engleză de Sorin Șerb

Prefață de Doina Jela

CORINT
BOOKS

—2019—

1

12 mai 1940

Sedan, Franța

„Dacă nu e controlat, răul este preludiul genocidului.”

Era o frază citită cândva de Jean-Luc Leclerc într-o carte veche. Îi atrăsese atenția și îi rămăsese în minte. Acum nici măcar nu-și mai amintea cine scrisese cartea sau care îi era titlul, dar nu avea nicio importanță. Cartea era ușor de uitat, nu și acea frază. Acum, indiferent cât s-ar fi străduit, nu și-o putea scoate din cap.

Se simțea de parcă toate moleculele din corpul lui s-ar fi cutremurat. Răul se pusese în mișcare și, cu toate că toți cei din jurul lui păreau legați la ochi și hotărâți să nu creadă asta, nu se îndoia defel că naziștii veneau să-i prindă pe ei, pe toți francezii, mânați cu toții de furia lor ucigașă, și se temea cumplit de baia de sânge care urma să vină, adusă de cizmele și crucea lor încârligată.

Nu că l-ar fi ascultat cineva. La urma urmei, cine era el, să creadă că știa ce destin îi fusese hărăzit țării sale? De fapt, nu era decât un tinerel, chiar așa, un tinerel de doar douăzeci și opt de ani și, când se uita în oglindă în fiecare dimineață,

nu vedea nimic extraordinar. Nu l-ai fi deosebit în mulțime. Nu era prea înalt și nici prea bine clădit, avea părul nisipiu și ochii verzi-albăstrui. Purta ochelari rotunzi, cu ramă subțire, de aur, care-i dădeau un aer ceva mai studios, chiar mai intelectual decât era de fapt. Își dorise dintotdeauna să-și lase barbă – măcar cioc –, dar chiar și minunata lui soție îl tachina pe tema asta, spunând că eforturile lui nu erau încununuate de prea mult succes. Nu avea cine știe ce funcție, nici titlu sau putere, nici bani, faimă sau renume. Nu avea legături în casta politicianilor și nici în cea a jurnaliștilor. Era, în schimb, urmașul aproape lefter a cinci generații de fermieri. Protestant într-o națiune în care catolicii reprezentau de departe majoritatea, era pastor de rang inferior – de fapt, doar pastor *asistent* la o bisericuță din cătunul Le Chambon, în sudul Franței, loc de care nu auzise nimeni și probabil nici nu va auzi vreodată. De ce l-ar fi luat cineva în serios?

Nu avea nimeni niciun motiv, își spunea el, dar asta nu însemna că nu avea dreptate.

La nord, Winston Churchill avertiza că Hitler voia să pună stăpânire pe lume. Noul premier britanic spunea asta de ani de zile. Nimeni nu-i dăduse atenție. Acum *der Führer* pornise în marș, iar Franța nu era defel pregătită. Nici oamenii nu erau pregătiți. Nici politicienii. Nici presa. Nici măcar generalii.

La Paris, erau convingși cu toții că germanii nu ar îndrăzni niciodată să invadeze Franța. Spuneau că naziștii nu ar putea niciodată să străpungă Linia Maginot, care era, de fapt, un zid de protecție lat de douăzeci și cinci de kilometri, puternic înarmat, străjuit de posturi de apărare, buncăre, baricade anti-tanc din beton, baterii antiaeriene, câmpuri minate și toate construcțiile militare cunoscute, merit să-i țină pe nemți în șah. S-au amăgit că Hitler nu va încerca niciodată să-și treacă diviziile de panzere prin pădurile din Ardeni. Aceste păduri

erau prea întinse, prea dese, prea înfricoșătoare pentru a le putea străpunge cu tancurile, artileria mobilă, transportoarele blindate și alte unități mecanizate.

Dar Jean-Luc Leclerc știa fără doar și poate că greșeau.

— Luc? Luc, mă ascuți?

De fapt, nimeni nu-i mai spunea Jean-Luc de când era copil. Părinții lui, frații lui, bunicii lui – toți îi spuneau Luc. Acum, deși uneori se mai simțea copil, teoretic „se făcuse mare.” Era căsătorit. Avea două fete. O ipotecă. O parohie. Responsabilități tot mai mari.

— Luc, ai auzit vreo vorbă din tot ce ți-am spus?

Își dădu seama de îndată că sora lui, Monique, încerca să-i atragă atenția. Se rușină.

— Da, da, bineînțeles, îmi pare rău... Ai nevoie de ceva?

— Vrei să stingi lumina și să aduci șervețelele și furculițele? întrebă ea, cu un zâmbet cald pe chip, în timp ce stătea în mijlocul confortabilei lor bucătării și aprindea lumânările pe un tort făcut în casă, meșteșugit decorat și fără îndoială foarte costisitor.

Luc făcu după cum îi ceruse sora lui și o urmă în sufragerie, cântând alături de ceilalți și încercând din răspuț să nu lase să i se vadă temerile pe chip. Nu voia să strice ziua de naștere a nepotei sale. Micuța Jacqueline, care avea părul șaten, strălucitor, aștepta acolo în rochia ei roz, încălțată cu niște pantofi negri din piele. Ea nu știa că războiul bătea la ușă. Nu știa nimic de faptul că *Herr* Hitler invadase Polonia în septembrie anul trecut. Nici despre invadarea Țărilor de Jos (Belgia și Olanda) cu trei zile mai înainte nu știa nimic. Adulții ascundeau de copii grijile pe care și le făceau pentru fratele lor mai mare, Philippe, care locuia cu familia sa în Bruxelles, capitala Belgiei. Jacqueline nu știa că nu mai auziseră de Philippe de când începuse invazia germană și că Luc se temea că fratele

lui murise. Tot ce știa fetița era că avea o casă plină cu rude și prieteni, un tort cu lumânări și o păpușă nouă de la iubitul ei unchi Luc și de la mătușa Claire și de la verișoarele ei Lilly și Madeline. Era atât de nevinovată, se gândi el în timp ce-i cânta „La mulți ani”, atât de neștiutoare în fața întunericii care se lăsa peste toți. Ea, cel puțin, avea o scuză. Avea doar patru ani.

Care era scuza părinților ei? Monique avea treizeci și doi de ani. Soțul ei, Nicolas, avea treizeci și șase. Erau o pereche atrăgătoare și plină de energie, erau bine educați și cu experiență de viață. Amândoi studiaseră la Universitate. Ea se pregătise să devină asistentă medicală. El fusese la Sorbona și era un medic talentat. Erau citați. Pusese ceva bani deoparte. Avea prieteni interesanți, în funcții importante, pe tot cuprinsul Europei. Cum era posibil să nu vadă ce i se întâmpla lui Philippe? Cum era posibil să nu vadă pericolul de moarte în care se aflau? De ce nu fugeau cât încă se mai putea, departe de graniță, de pildă la Le Chambon, alături de Luc și Claire?

— La mulți ani, dragă Jacqueline, la mulți ani!

În încăpere răsunară aplauze, zâmbete, hohote de râs. Jacqueline strălucea de fericire, iar Luc se gândi că tare le-ar fi plăcut soției lui, Claire, și celor două fiice ale lor să fie lângă el.

Claire confecționase păpușa și scrisese felicitarea pe care Lilly și Madeline o coloraseră ca să o facă mai deosebită pentru iubita lor verișoară. Dar, în ciuda protestelor lor, Luc le interzisese să vină. Granița cu Belgia nu era un loc unde să-și aducă familia. Cu siguranță, nu acum.

După ce Jacqueline își puse o dorință și suflă în lumânări, iar Monique tăie tortul, Luc împărți îndatoritor furculițele pe care le avea în mână, apoi se duse înapoi în bucătărie pentru a lua câteva sticle de lapte rece.

Apoi, pe neașteptate, casa fu scuturată de o explozie colosală, asurzitoare. Unda de șoc îi aruncă pe toți grămadă la

pământ. Toate ferestrele fură spulberate de suflu. Bucăți de lemn și cioburi zburară peste tot. Farfuriile și paharele se sparseră cu zgomot de podea. Îngroziți, părinții își traseră copiii aproape, încercând să-i protejeze cu propriile trupuri și-și acoperiră capetele cu mâinile, ascunzându-se sub masă și în spațele scaunelor capitonate.

De îndată, prin ferestrele sparte, camera se umplu de praf și de fum. Luc era convins că-i va auzi pe oameni țipând și tânguindu-se, însă, pentru moment, păreau cu toții prea șocați să facă altceva decât să tușească și să se înece.

— Sunteți teferi? întrebă el, acoperindu-și nasul și gura cu cămașa.

Se auzi un murmur nedeslușit, iar părinții își cercetară copiii și pe ei înșiși ca să vadă dacă nu fuseseră răniți. Spuseră apoi că, în afara câtorva tăieturi și zgârieturi, erau teferi, în mare măsură.

Luc se cercetă și el. Și el părea teafăr – cel puțin fizic – așa că se ridică, se scutură de praf și se îndreptă spre ușa din față.

— Așteptați aici! le spuse celorlalți. Merg să văd ce se întâmplă.

— Vin cu tine! spuse Nicolas, ridicându-se și înhățându-și geanta de piele plină cu medicamente și instrumentar medical.

— Nic, ce faci? întrebă Monique. Vino înapoi! Nu poți să ne lași așa!

— Ar putea fi oameni răniți, draga mea, răspunse Nic. Nu vă faceți griji. Va fi bine. Mă întorc repede.

Nimic nu avea să fie bine și toți cei de față știau asta. Pe chipul lui Monique începură să curgă lacrimi, în timp ce o strângea în brațe pe fiica lor. Nic se aplecă, le sărută pe amândouă pe frunte, apoi se îndreptă spre ușă.

Luc nu putu decât să admire dăruirea cu care-și respecta cumnatul său jurământul de medic. Urmându-l pe Nic, o auzi pe Monique scâncind:

— Ce se întâmplă? Să-mi spună cineva ce se întâmplă.

Luc știa prea bine ce se întâmpla. Începuse invazia nazistă.

Era îngrozit. Nu avusese nicio îndoială că germanii vor veni, dar credea că va mai trece o săptămână, cel puțin, până să înceapă într-adevăr invadarea Franței. De aceea și venise aici. De aceea condusese toată noaptea de la el de acasă, din Le Chambon, până la Sedan, unde locuia sora sa. Nu pentru petrecere. Nu pentru tort. Ci pentru a-i implora pe Monique și Nicolas să-și împacheteze lucrurile și să vină cu el, departe de graniță, departe de pericol, în Le Chambon, unde ar fi fost în siguranță. Își susținuse toată ziua punctul de vedere. Întreaga zi stăruise pe lângă cei doi, însă aceștia refuzaseră să-l asculte. Aveau de pregătit o petrecere. Trebuiau să se îngrijească de Jacqueline. Aveau pacienți de consultat. Nu puteau pleca. Nici nu intra în discuție! În plus, susțineau ei, Hitler nu ar fi invadat niciodată iubita lor Republică Franceză. De ce ar fi făcut-o? Ar fi un gest sinucigaș, susțineau ei.

Acum, deschizând ușa din față și ieșind din casa îngustă cu trei etaje aflată nu departe de râul Meuse, Luc fu îngrozit de imaginea din fața lui. În stânga era un crater din care ieșeau flăcări și fum. Cu o clipă înainte, acolo fusese o secție de poliție. Acum, mirosul de carne umană arsă era insuportabil. Fumul gros și negru acoperea cerul de după-amiază târzie. Oamenii se grăbeau spre acest loc, venind din toate direcțiile. Nicolas se repezi și el și-i ajută pe câțiva să transporte supraviețuitorii într-o biserică din apropiere, aflată mai încolo pe acea stradă. Clopotele din turla acesteia începură să bată frenetic, anunțând pericol și chemându-i pe oameni la acțiune.

Luc auzi sirenele mașinilor de pompieri și ale ambulanțelor care se apropiau dinspre vest. Știa că ar trebui să se grăbească să-i stea alături cumnatului său și să-i ajute pe cei răniți și

suferinzi. Dar pentru un moment ezită – nu pentru că nu voia să ajute, ci pentru că voia să înțeleagă ce se întâmpla cu adevărat.

Se întoarse spre dreapta și se uită către răsărit, iar ce văzu aproape că îl lăsa fără suflare. Era o imagine pe care toți cei din jur păreau s-o ignore, copleșiți de moartea și distrugerea din jur. Nu-și dădeau seama ce urma să se petreacă. Dar Luc văzu și rămase ținut locului, incapabil să se miște.

Spre răsărit, cerul era plin de avioane cât vedeai cu ochii. Avioane naziste. Avioane de vânătoare. Bombardiere. Sute și sute de avioane. Ca o invazie de lăcuste, venea Luftwaffe. Și asta nu era tot. Din întunecoasele și desele păduri din Ardeni, considerate de nepătruns, răsăreau acum divizii mecanizate germane și roiuri de infanteriști, înarmați până-n dinți – atât de mulți, că nu le puteai ține socoteala. Jean-Luc Leclerc nu fusese niciodată atât de speriat.

Germanii avansau rapid și nu era nimeni să le țină piept. Capătul nordic al Liniei Maginot era la mulți kilometri depărtare. Grosul trupelor franceze era poziționat de-a lungul acestei linii, așteptând un atac frontal german care, după cum își dădu seama Luc, nu avea să vină niciodată. Naziștii reușiseră ceea ce generalii și politicienii de la Paris susținuseră că era imposibil. Își croiseră tenace drumul prin Ardeni. Se ascunseră sub coroanele copacilor pentru a nu fi zăriți de avioanele de recunoaștere ale francezilor. Iar acum lansau un atac-fulger diabolic de inteligent. Depășeau forțele franceze pe flancuri. Erau pe punctul să le ocolească și să le atace din spate.

Era evident acum că micul oraș Sedan – cu o populație de mai puțin de optsprezece mii de oameni – era una dintre primele ținte ale germanilor. Cât timp avea să le ia să ocupe și să distrugă orașul? Cât timp avea să treacă până vor pieri cu toții sau vor ajunge prizonieri de război? Odată ce naziștii ajungeau

să controleze podurile peste râul Meuse, puteau invada Franța cu trupele lor, anihilându-i armata și mărșăluind către Paris.

Cât timp avea să le ia să ocupe și să înrobească întreaga țară?

2

Luc pălise.

Își simțea trupul amorțit. Gura îi era uscată. Trebuia să-i avertizeze pe ceilalți, dar parcă îi strângea ceva gâtul. Indiferent cât de tare se strădui, nu reuși să scoată niciun sunet. Chiar atunci fu îngrozit de un urlet ascuțit din stânga lui. Apoi altul și altul. Privi în sus și văzu că avioanele germane ajunseseră deasupra lor și lansau proiectile. Evenimentele păreau să se desfășoare cu încetinitorul. Văzu cum se deschideau trapele pentru lansarea bombelor. Văzu cum punctele acelea negre și lunguiețe se împrăștiau din burta avionului și cădeau ca ploaia asupra orașului și asupra puținelor unități franceze care flancau Sedanul. Bombele erau tot mai jos, deveneau tot mai mari și mai mari. Atinseseră o viteză amețitoare. Știa că ar fi trebuit să fugă. Știa că ar fi trebuit să se ascundă. Dar nu putea. Stătea ținut în acel loc.

Una câte una, bombele cădeau, mai aproape și mai aproape, până ce una lovi în plin biserica. Forța exploziei îl aruncă în spate pe Luc, aproape zdrobindu-l de zidul de cărămidă din apropiere și secerându-l la pământ. Vacarmul era asurzitor. Nu auzise niciodată un asemenea zgomot.

Căzură și mai multe bombe. Văzu cum o tânără care alerga să-și salveze viața fu aruncată prin vitrina unei patiserii. Văzu cum alții erau sfârtecați chiar în fața ochilor săi, în vreme ce bombele continuau să cadă, sporind numărul victimelor.

Adrenalina începu să-i curgă prin vine. Primul gând care-i trecu prin cap fu acela că Nicolas se afla în biserică. Trebuia să-l scoată de acolo și să-l ducă înapoi la familia lui. Porni spre

biserică dar, apropiindu-se de vâlvătaia flăcărilor, văzu îngrozit clopotnița prăbușindu-se, apoi acoperișul, apoi pereții se prăbușiră în interior, în vreme ce și mai multe bombe loveau iar și iar biserica, dar și clădirile din jurul acesteia. Naziștii aruncau un covor de bombe asupra Sedanului și, curând, multe zone din oraș erau cuprinse de flăcări infernale.

Nicolas murise. Luc nu putea face nimic să-l mai salveze. Cel puțin acest lucru era clar. Dar ce se întâmpla cu familia lui?

Luc se întoarse alergând înapoi spre casă. Se auzeau țipete. Le strigă oamenilor să-l urmeze. Unii îl ascultară. Alții nu. Dar nu putea aștepta. Nu era timp de pierdut.

O luă pe Jacqueline în brațe, o trase pe Monique de mână și-i spuse să vină cu el. Ea plângea, întrebând de Nicolas. Luc nu îndrăzni să-i spună ce se întâmplase. Nu încă. Se temea că ea nu-l va mai urma, dacă afla că Nicolas era mort. Trebuiau să plece în acel moment. Trebuiau să ajungă la camioneta sa. Trebuiau să fugă din Sedan, înainte ca naziștii să intre în oraș.

— *Urmează-mă!* strigă el, deși abia se auzea el însuși din pricina exploziilor succesive și a vuietului violent al incendiilor.

Văzu cu coada ochiului doi tați înșfăcându-și familiile și trăgându-le către ușă. Familiile lor îi urmară pe cei trei în strada care era acoperită acum de cadavre și de rămășițe umane. Pretutindeni erau oameni răniți și înspăimântați care se înghesuiau în spatele zidurilor încă în picioare.

Luc o luă acum la fugă. Camioneta lui era parcată la două străzi distanță. Era o mașină aproape nouă și puteau fugi cu ea, dacă nu fusese lovită de bombe. Încăpeau toți în spate și, pentru moment, asta era tot ce conta pentru el.

— *Nu vă opriți!* strigă Luc către grupul care-l urma. *Continuați să mergeți!*

Apoi văzu un Messerschmitt german deasupra lor. Trăgea dezlănțuit cu mitralierele și părea să-i aibă în cătare. Luc le strigă

tuturor să se strecoare pe o alee din apropiere și se ascunseră acolo, tocmai când avionul de luptă se năpusti către ei, vuind și ucigându-i pe cei care-i ieșeau în cale. Urmă o altă explozie, chiar în spatele lor. Luc le acoperi cu trupul său pe Monique și Jacqueline, străduindu-se din răsuputeri să le protejeze. Dar știa că nu puteau rămâne acolo înțepeniți. Auzea deja mugetul tancurilor germane venind dinspre răsărit. Naziștii se apropiau mult mai repede decât și-ar fi putut imagina. Trebuiau să se pună în mișcare.

Uitându-se dacă era cineva rănit, Luc socoti că stau bine pentru moment. Își iți rapid capul și privi în lungul aleii pentru a vedea dacă drumul era liber. Era, dar văzu, de asemenea, ruina în flăcări a casei unde cu câteva clipe înainte se aflaseră Monique și Nic. Fusesse lovită din plin, iar acum toate sufletele care rămăseseră înăuntru se duseseră la Domnul.

— Haideti, toată lumea. Trebuie să mergem acum! strigă Luc. Luați-o la dreapta. Fugiți către parc. Nu vă opriți. Nu vă uitați înapoi. Camioneta mea este cea roșie. Când ajungeți acolo, săriți în spate. O să fiu chiar în spatele vostru. Porniți!

Unul câte unul, se ridicară în picioare, o luară la dreapta și fugiră către camionetă.

Numai Monique nu.

— Nu pot să-l las pe Nic! plângea ea. Trebuie să-l găsim!

Luc ezită, dar doar pentru o clipă. Nu avea de ales. Trebuia să-i spună. O lăsă pe Jacqueline jos, apoi îi spuse de-a dreptul, pe un ton scăzut:

— A murit!

— Ce? Nu! E acolo, îi ajută pe oameni!

Luc o luă pe Monique de umeri și se uită în ochii ei.

— Monique, ascultă-mă. Nic a murit!

— Nu, nu, el este...

— Ascultă-mă, Monique. Nic a murit. S-a dus. Voia să-i ajute pe oameni. Căra un rănit în biserică. Tocmai voiam să

mă duc după el. Dar înainte să ajung acolo, a început bombardamentul. Biserica a fost distrusă. Toată lumea dinăuntru a murit. Am văzut tot ce s-a întâmplat. Îmi pare rău, dar s-a dus.

Așa cum se temuse, Monique i se prăbuși în brațe. Hohotea necontrolat, jelind:

— Nu, nu, nu!

Luc o lăsa încet jos și aruncă apoi o privire spre parc. Ceilalți ajunseseră la camionetă. Îl așteptau. Contau pe el. O luă din nou pe Jacqueline în brațe. O rugă pe Monique să vină cu el. Trebuiau să meargă, dar ea nu se urnea din loc. Stătea grămadă la pământ, plângând.

Luc se întoarse și porni spre camionetă. Jacqueline țipă:

— *Mami, mami!* Se zbătea să scape din brațele lui, să se întoarcă la mama ei, singurul părinte pe care-l mai avea. Dar Luc își strânse nepoata mai tare, alergând și mai repede.

Apropiindu-se de camionetă, un Ford 1939 de import, îi văzu pe toți înghesuiți în spate. Vedea groaza din ochii lor, șocul că putea fi într-atât de lipsit de inimă, încât să-și părăsească sora într-o zonă măcinată de război și să-i smulgă fetița de lângă ea. Dar nu avea timp pentru sentimentalisme sau explicații. Urcă în camionetă și o încredință pe Jacqueline uneia dintre mamele pe care le cunoștea mai bine. Apoi alergă de partea cealaltă a camionetei, cotrobăind prin buzunare după chei, deschise cabina și sări pe scaunul șoferului. Trei secunde mai târziu porni motorul și plecară.

Sedanul era zguduit de explozii una după alta. Locuitorii care scăpaseră cu viață fugeau să se salveze în afara orașului, pornind de la ipoteza, neîntemeiată de altfel, că ar putea fi mai rapizi decât mașinăria de război a naziștilor. Toți cei care aveau o mașină sau un camion se puseseră în mișcare, ducând cu ei ce lucruri apucaseră să înșface înainte de plecare. Însă acum vehiculele blocaseră toate străzile care duceau în afara orașului

și erau ținte fixe pentru avioanele Luftwaffe care, venind în picaj, le ciuruiră cu tunul lor de 20 de milimetri.

Oricum, Luc nu se luă după ele. Întoarse în schimb camioneta, revenind la colțul de stradă unde își părăsise sora. Ajunși acolo, trase frâna, sări din cabină – motorul continuă să meargă – și se duse în fugă la Monique, care încă plângea și tremura sprijinită de un zid de cărămidă. Pentru că nu avea timp să se poarte cu mânuși, o înșfăcă de mână și o trase spre camionetă, apoi, deschizând ușa de pe partea pasagerului, o împinse înăuntru și închise ușa, trântind-o cu putere.

Revenit pe scaunul șoferului, trânti și ușa lui și accelera.

— *Țineți-vă bine!* le strigă oamenilor din spate, apoi se întoarse către Monique și-i spuse același lucru.

Începu să conducă, dar văzu că la vest, drumul care ducea către podul principal de pe Meuse era blocat cu mașini, camioane și motociclete de toate felurile. Nu părea să existe nicio cale de ieșire din oraș. Nu voia să rămână blocat în trafic. Nici nu intenționa ca vreunul dintre cei de care se îngrijea să ajungă pe mâinile naziștilor. Ar fi fost o condamnare la moarte, știa bine. Așa că băgă camioneta în prima treaptă de viteză, apoi în a doua și se grăbi către periferia estică a orașului. Poate că celălalt pod al orașului, Pont Neuf, nu era încă blocat. Era singura lor speranță, dar nu prea aveau timp la dispoziție. În timp ce trecea în trombă de pe o stradă laterală pe alta, croindu-și drum prin oraș, putea să vadă că trupele inamice se apropiau rapid din dreapta lui.

Bombele continuă să cadă în jur, iar Luc era learcă de transpirație. Auzi atunci un proiectil de artilerie șuierând pe deasupra camionului. O fracțiune de secundă mai târziu, un mic magazin alimentar fu cuprins de flăcări. Neatent, făcu un viraj greșit. Intră pe o alee înfundată și nu-și dădu seama decât când

ajunse la capăt. Opri cu un scrâșnet de pneuri și, rugându-se ca toți cei din spate să fie încă în siguranță, dădu în marșarier, întoarse din trei mișcări și-și reluă drumul. Revenind pe strada principală, Rue de Pierremont, făcu un viraj brusc la stânga, îndreptându-se din nou către Pont Neuf.

Vestea bună era că, în acele clipe, nu mai era nimeni pe stradă. Era pustiu cât vedeai cu ochii. Luc scoase un oftat de ușurare, dar se grăbise. Cei din spatele camionetei începură să țipe. Chiar atunci Monique încetă brusc să plângă.

Își înălță gâtul pentru a vedea ce produsese spaima celorlalți și se albi.

— *Luc, în spatele tău!* strigă ea. Erau primele cuvinte rostite de când o urcase Luc în camionetă.

Luc se uită de îndată în oglinda retrovizoare și-și pierdu răsuflarea. Un tanc german se apropia de ei. Fu uluit să vadă că ajunsese deja în oraș, ba chiar și mai uimit că era la nu mai mult de o sută de metri depărtare. Mitrăliera începu să scuipe foc, iar țipetele din spate se întetiră. Încercă să scape de el, rulând în dreapta și în stânga pe bulevardul gol, dar știu că nu este de ajuns. Rafalele de gloanțe continuau să lovească spatele camionului și chiar cabina, forțându-l să se ghemuiască repetat, chiar pe când se lupta să păstreze controlul asupra mașinii.

Apăsă pe accelerație, încercând să mărească distanța față de tanc. Dar știa că trebuia să părăsească bulevardul. Mitrălierele continuau să tragă și își dădu brusc seama că se îndrepta direct spre cazarma din mijlocul orașului, care era furibund bombardată. Se uită din nou în spate și văzu că tunul de pe turela tancului cobora, pregătindu-se să tragă. Spuse în gând o rugăciune, implorându-l pe Dumnezeu să aibă milă de ei, le strigă tuturor să se țină bine, apoi apăsă pedala frânei până la podea și făcu o întoarcere la stânga pe un bulevard al cărui nume

nu apucă să-l vadă. De îndată ce coti, auzi tancul lansând un proiectil pe care-l simți trecând cu un șuierat prin spatele lor. Explozia de după aceea zgudui camioneta, dar continuară să meargă, croindu-și drum pe străzile goale ale orașului. Acest cartier al Sedanului era acum un oraș-fantomă, iar Luc spera ca podul să fie la fel de gol.

Câteva momente mai târziu, ajunseră la cotul râului. Putea vedea înaintea lor Pont Neuf. Nu era gol. De fapt, drumurile care duceau către pod erau pline de mașini. Din ce în ce mai mulți oameni se îndreptau într-acolo, dar circulația nu era blocată și nici nu erau departe de pod. Drumul se cutremura din pricina exploziilor. Avioanele germane urlau deasupra capului, iar Luc se întreba unde erau forțele aeriene franceze. De ce nu se opunea nicio rezistență ofensivei naziste? Era nevoie de timp ca forțele terestre să lanseze un contraatac pentru a încerca să apere – sau poate să recucerească – Sedanul, dar de ce nu li se dădea o ripostă aeriană germanilor?

Ajunseră în cele din urmă la pod. Luc se întrebă îngrozit ce s-ar întâmpla dacă germanii ar bombarda podul când erau cu camioneta pe el. Dar acest gând trecu de îndată. Podurile erau motivul principal pentru care germanii atacaseră Sedanul. Armata lui Hitler nu intenționa să le bombardeze. Dimpotrivă, vor face totul pentru a le proteja.

Nu trecerea peste Pont Neuf se dovedi a fi problema. Problema era de cealaltă parte a podului. În timp ce se apropia de malul celălalt al râului, Luc găsi drumul blocat de vehicule de toate felurile. O altă spaimă îl cuprinse. Nu-i oprise niciun ambuteiaj să treacă râul Meuse, dar încă s-ar fi putut produce unul care să-i împiedice să fugă din calea trupelor germane, care ocupau în acele clipe orașul.

Văzând atât de multe stopuri roșii în față, Luc frână. Coloana de mașini se oprise complet. Pur și simplu stăteau acolo,

în timp ce trupele naziste își continuau ofensiva, apropiindu-se tot mai mult de pod.

Luc trebuia să ia o decizie. Știa că nu putea șovăi. Nu putea cumpăni cum se cuvine opțiunile. Nu avea vreme de argumente pro și contra. Fiecare secundă pierdută aducea moartea și mai aproape. Se hotărî fără să stea pe gânduri. Îi va feri pe acești oameni de rău. Trebuia să-i ducă în Le Chambon. Urma să le îmbrățișeze pe Claire și pe fetele sale înainte să se crape de ziuă. Asta trebuia să facă, fără doar și poate!

Tură nebunește motorul și trase de volan spre stânga. Trecu peste o bordură și accelerează. Trecu peste peluzele oamenilor, prin curțile lor, pe câmpurile lor. Nu era nimeni să-l oprească. Toată lumea din această zonă a Sedanului fugise deja. După câteva minute, ajunse la capătul unui lan de porumb și găsi drumul principal care ducea spre sud. Se bucură pentru început că intră din nou pe un drum normal, dar îl găsi la fel de aglomerat ca și drumurile de dinainte. Nu se gândi prea mult. Intră pe contrasens și tură iar motorul. În orice altă situație, ar fi părut un act nebunesc, dar de astă dată nu venea nimeni către oraș. Banda era goală. Niciun suflet nu se îndrepta spre nord către Sedan și mai departe, către granița cu Belgia. De ce, Doamne iartă-mă, ar fi făcut-o? Conașionalii săi francezi respectau regulile, rămânând pe banda care ducea spre sud. Nici măcar nu le trecea prin cap să se îndrepte spre nord. Luc nu se putea gândi la altceva.

3

12 mai 1940

Sedan, Franța

Colonelul Klaus von Strassen coborî din mașina de comandă. La adăpostul întunericului și flancat de soldații germani